

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

Roman door A. HANS.

(Vervolg).

— Eerbied ? Onmogelijk, mevrouw ! In mijn hart kan geen eerbied meer zijn voor u... O, denk aan uw eigen dochter...

— Ik heb geen lessen van u noodig... Ik heb wel lust, u op te laten sluiten.

— Neen, mevrouw... Ik zal mijn plicht doen, hoe hard deze ook zij. De vader van Hilda van Rozenhove leeft nog.

De heer van Loove daalde de trap af, verliet het slot van Wynendale en reed snel den weg naar Torhout op.

— Ik speelde ook een valsche rol door mijn liefde voor die noodlottige vrouw, zoo beschuldigde hij zich zelf. Ik was haar spion... O, ik word zwaar gestraft.. Haar die ik vervolgde, ging ik beminnen... en als ik haar terugzie, is ze verminkt, geweldig geschonden. En als ze bij haar zinnen komt, wat zal zij dan van mij denken ? Dat ik haar beul ben, dat ik haar met leugens naar de gravin voerde...

Door wroeging gefolterd vervolgde de heer van Loove zijn tocht.

Het lijk hing daar eenzaam (blz. 6).

Ruim een uur na zijn vertrek kwam de graaf met zijn gevolg op Wynendale. De gravin ontmoette hem in de vestibule.

— Ik kom u halen, zei Lodewijk. Gij moet u weer te Male vestigen. De stad Brugge is op mijn hand, en te Male zijt ge dus het veiligst.

— O, welk een bezorgdheid om mij ! spotte de vorstin.

— Begint ge weer ?

— Moet Wynendale ingericht worden voor Hilda van Rozenhove ? Ik heb uw wenschen voorkomen. De jonkvrouw is hier reeds.

De graaf keek zijn echtgenoot met vreemden blik aan.

— Wat raaskalt ge nu ? snauwde hij.

— Het is ernst. Ga maar boven ! Ze wacht op u... Men heeft haar hier gehaald....

Lodewijk snelde de trap op en aan een dienstmaagd vroeg hij of er een dame op het slot vertoefde. Het meisje wees hem de kamer aan.

— Wat beteekent dat alles, mompelde de vorst ongerust.

Hij trad het vertrek binnen. Daar zag hij den dokter, die zich juist over een gedaante boog. De graaf kwam nader. Hij uitte een kreet van schrik.

— Is dat Hilda ? vroeg hij.

De heelmeester knikte toestemmend.

— Maar wat is er dan toch voorgevallen ?

De dokter vertelde het met eenige woorden. Ontzet liep Lodewijk heen.

— O, dat wijf, dat wijf ! siste hij woedend. Zoo was haar wraak... En ik vermoedde niets...

Beneden wenkte hij zijn echtgenoot in een kamer.

— Monster ! barstte hij los.

— Nu zult gij haar niet meer beminnen ! spotte de gravin.

— Gij hebt dat gewaagd !

— Mij gewroken.

— Op een onschuldige !

— O, natuurlijk ! Neen, ze heeft niets misdaan... ze was zoo onnoozel... zoo naïf !

— Wie heeft haar hier gebracht ? Wie is die grauwe monnik... en later die pelgrim ? Ik wil het weten.

De gravin dacht aan den hoon van den heer van Looze. Ha ze kon hem nu ook treffen.

— Ge moogt het weten, antwoordde de vorstin. O, gij meendet, dat ik mij liet bedriegen... dat ik weerloos zou blijven bij al uw vernederingen.

— Wie hielp u ?

— De heer van Looze.

— Uw minnaar !

— Neen, Lodewijk, dat is laster !

— Ik liet hem in uw omgeving, omdat ik toch niets voor u voelde.

— O, ja, hoon mij nog maar meer ! Spaar mij geen schimp !

— En heeft die van Looze Hilda van Rozenhove hier gebracht?

— Zeker ! Hij doodde zelfs den edelman, in wiens kasteel gij uw schande mocht verbergen.

— Heer Reinout werd vermoord ! En dat gebeurde door uw vriend, uw slaaf ! Gij waagt veel !... 't Is goed... Wij rijden nu naar Male.

— Nu mag die schoone van Aalter mee gaan. Ik zal haar onder mijn hofdames opnemen...

— Binnen een half uur reizen wij af !

De graaf verliet de kamer. Hij ondervroeg de bedienden en vernam dat Volkert en Wil als beulen opgetreden waren. Hij liet Volkert bij zich komen en alles vertellen. De kerel deed het op een toon, die Lodewijk met walg vervulde, al had de graaf dezen morgen nog te Ieper geboden zeven honderd wevers te onthoofden, veertien honderd wevers te Brugge te halsrechten, en vier honderd uit de stad te verbannen.

De graaf beheerschte zijn woede tegen Volkert. Hij deed zelfs of hij vriendelijk was.

— Die jonkvrouw blijft hier. De gravin vertrekt straks met mij... Vanavond zult ge de ongelukkige op zachte wijze het leven ontnemen en dan onder den vloer van een der kelders begraven. Doe alles in het geheim.

Lodewijk schonk den schelm op voorhand een belooning.

Een half uur later reden de graaf en de gravin naar Brugge. De vorst sprak onderwege met een ridder. Ze hadden het over het nieuwe verzet, dat allerwegen uitbrak.

— Ja, Ieper deed met Gent mee, zei Lodewijk. Maar het is nu zwaar getuchtigd. Twee duizend wevers het hoofd af.. veel anderen verbannen en morgen gaat de stad in vuur en vlam op. Dat zal andere gemeenten doen nadenken. Ze zullen zich vlug onderwerpen. Zoo zonder ik Gent af, en dan roei ik daar het oproer uit.

Zonder buitengewone voorvallen bereikte het gezelschap Male. De gravin begaf zich naar haar vertrek. Een oogenblik later trad de graaf met twee dienaren binnen.

De Vrouwe verbleekte en angst laaide plots uit haar blik.

— Wat wilt ge doen ? stamelde ze.

Lodewijk sprak niet. De dienaren grepen haar vast en vlug voerden ze de vorstin naar een kelder, waar ze opgesloten werd.

— Denk nu na over uw misdaad, spotte Lodewijk, en ik zal het doen over uw lot.

Dienzelfden avond loerde Volkert op de gang, waar de kamer van Hilda op uitgaf. De dokter verliet zijn zieke, om in de eetzaal zijn maaltijd te nemen. Volkert wenkte Wil, die in een anderen hoek verscholen was en beide schurken slopen het vertrek binnen.

De arme verminkte lag nog in een toestand van verdooving. Volkert nam

snel een kussen en legde het op haar gelaat. Hij en zijn makker drukten er eenigen tijd op.

Dan droegen ze langs een geheime trap het lijk van Hilda van Rozenhove naar een kelder en begroeven het.

Toen de trouwe geneesheer terug keerde en de verdwijning bemerkte, maakte hij groot misbaar.. Niemand kon opheldering geven. De beide moordenaars hadden Wijnendale verlaten. Ze moesten naar Brugge, om er te helpen bij de terechtstelling der Iepersche wevers.

HET LOT DER KETELAARS.

Walter Ruysch had Klara te eGnt niet gevonden. Hij wilde haar nu bij de Ketelaars gaan zoeken. Hij wist, dat deze in het woud van Ruddervoorde vertoefden.

Op het dorp zou hij de hulp inroepen van den baron, die er meester was. Hij kon zijn gezag doen gelden, zoo meende hij, als hoofdman bij 's graven troepen. Armand de Ketelaar had den schelm leeren kennen. Hij was juist op het dorp, vermomd als een grijsaard, toen hij Ruysch bemerkte.

— Ik moet eens zien wat de kerel in zijn schild voert, mompelde Armand. Natuurlijk niet veel goeds.

Hij zag hoe Ruysch zich naar het kasteel begaf.

— Hulp vragen bij den baron en natuurlijk om ons te kastijden, zei de Ketelaar bij zich zelf.

Juist kwam de baljuw van den baron uit zijn woning. Armand kreeg een plan en hij sprak den baljuw aan.

— Heer, zei hij, daar juist is een vreemdeling naar het kasteel gegaan. 't Is een jonge kerel. Hij heeft nog bij de Ketelaars gewoond. Ook deed hij met de Witte kaproenen mee. En zeker heeft hij een booze streek in den zin. Hij zal zich wel voor een dienaar van den graaf uitgeven, maar vertrouw hem niet. Ik verwittig u.

De baljuw, die zich altijd onderscheiden wilde, liep haastig naar het kasteel. Hij trof den jonkman aan in gesprek met den portier, die Ruysch ongeduldig toeriep :

— Ik zeg u immers dat de baron afwezig is.

— Wees niet zoo barsch, ik ben een hoofdman van den graaf, hoorde de baljuw Ruysch beweren.

— Juist zooals de oude man mij zei, mompelde de baljuw. De vent loopt er in. De baron heeft me gezegd, dat ik tijdens zijn afwezigheid maar kort spel moest maken met de Ketelaars of alle muiters, die ik vangen kon en de graaf wil het oproer immers uitroeien.

— Kijk, daar is de baljuw, sprak de portier tot Ruysch, die zich nu omwendde.

— Heer, ik zou den baron willen spreken, ik ben een hoofdman van den graaf, zei Ruysch.

— Goed, kom maar mee!

— Dus heeft die man daar gelogen !

— Och, stoor u niet aan hem.

En de baljuw leidde Ruysch het kasteel binnen.

— Hoe heet ge? vroeg de ambtenaar.

— Walter Ruysch en ik ben in dienst van den graaf.

— Juist, zooals die oude man zei, dacht de baljuw weer. En hij vroeg : Hebt gij niet bij de Ketelaars gewoond ?

Hij zag hoe Ruysch schrok, maar dat gevoel wilde verbergen. De schavuit nam zelfs een houding aan, alsof hij beleedigd was en antwoordde :

— Natuurlijk niet! Hoe durft ge dat vragen!

— Toch weet ik het zeker!

— Ge liegt! Ik zal een klacht indienen bij den graaf. Het is ongehoord mij voor een Ketelaar uit te maken. Leid me nu bij den baron!

— Kom... en de ambtenaar bracht Ruysch in een zaal, waar talrijke wapenknechten zaten.

— Mannen, grijpt dien kerel vast! gebodde de baljuw.

Dit geschiedde onmiddellijk, ondanks het protest van 's graven hoofdman.

— Weer zooals de oude mij mededeelde. 't komt allemaal uit, mompelde de baljuw.

— O, ik ken dezen kwast, zei een der soldaten. Hij is bij de witte Kaproenen geweest.

— Ge liegt ! schreeuwde Ruysch.

— Zoo ! Heb ik u niet te Gent gezien bij de wevers... en al die rad-draaiers ! Ha, ik lieg ! tierde de soldaat. Ik ben van Gent. En gij heet Ruysch. Ge zijt toen verdwenen...

— Ja, hij is dan naar de Ketelaars gegaan, zei de baljuw.

— Alle Heiligen, zoo is het ! beweerde een tweede wapenknecht... Ik dacht al, waar heb ik die tronie meer gezien. Nu weet ik het. Te Maldegem... de gast kwam wel eens naar het dorp met een meisje... Ze zeiden, dat zij de dochter was van den hoofdman. En ik weet nog meer. Toen de Ketelaars het kasteel van Bellem bestormden, liet die verrader hen binnen. Hij was er als knecht binnengeslopen. Zoo hebben ze mij te Bellem verzekerd.

— Leugens ! riep Ruysch. Ik heb de Ketelaars verraden... en 'k moest voor hen vluchten.

— Ze kenden u dan toch ? vroeg de baljuw.

— Ja... ik had hen bescied door bij hen eenigen tijd te wonen.

— En eerst zettet ge zoo'n hooge borst, omdat ik zei, dat gij tot die Ketelaars behoord hebt. Ha, we betrappen u op leugens. En nu komt ge ons

bespieden, om met ons kasteel te handelen, gelijk te Bellem. Maar we zullen aan uw streken voor goed een einde maken.

En de baljuw gebod aan zijn mannen Walter Ruysch onder de galg te brengen.

— Wat wilt ge doen ! kermde de gevangene angstig.

— Ge zult het wel zien... of beter voelen !

Men sleurde Ruysch naar een kleine hoogte buiten het kasteel. En plots zag Ruysch de galg. Hij kromp ineen.

— Maar, geloof me toch... ik kwam om den baron te spreken... ik ben een hoofdman in dienst van den graaf ! schreeuwde hij in doodsangst.

De soldaten lachten hem uit. Niemand luisterde naar zijn beweringen.

— Maar zullen ze me dan toch dooden ! schreide Walter Ruysch. Breng mij bij den baron... geloof me, ik behoor tot uw vrienden... ik ben graafsgesind... ik kwam om de Ketelaars te bevechten.

Het gejoel der wapenknechten verdoofde zijn klachten. Een strop werd hem om den hals geslingerd.

Ruysch weende nu luid. Hij huilde zelfs, smeekte om genade, maar plots ging hij de hoogte in. En de verrader der Ketelaars en Witte Kaproenen, de Judas, die eigen volk had willen overleveren om geld en gewin, de moordeenaar van Yoens, bengelde aan de galg van Ruddervoorde. De soldaten trokken terug naar het slot... Het lijk hing daar eenzaam.

Armand de Ketelaar had alles bespied en liep naar het woud... waar hij zijn vermomming afwierp. Hij vertelde aan Baldwin, wat er gebeurd was. De hoofdman keek ernstig en zei :

— We moeten weer verhuizen. Ruysch is wel dood, maar zijn komst bewijst, dat men opnieuw plannen tegen ons koestert. Laat ons terugkeeren naar Maldegem, daar gevoelen we ons beter thuis en kennen we alle paden, dreven en hoekjes.

En de hoofdman gaf daartoe de bevelen. Armand ging het plan meedeelen aan Belleke, die nu zijn vrouwtje was geworden, en met haar moeder in een hutje woonde.

De jonge vrouw had in de verhuizing geen bezwaar, maar de oude begon weer te klagen.

— Laat ons dan toch terugkeeren naar Bellem, zei ze. Ridder Benekamp is immers dood en jonkvrouw Magda is zoo goed voor de menschen, heb ik hooren zeggen. Hier is altijd onrust !

Armand wilde echter de Ketelaars niet verlaten; hun getal was toch al zoo geslonken. Velen hadden zich elders gevestigd, omdat het leven in het woud in die voortdurende onzekerheid hun verdroot. Anderen waren heengegaan terwille van hun vrouw, welke niet ophield te klagen over dat eenzaam bestaan.

't Was dan ook een kleine groep, die in den nacht naar het bosch van Maldegem vertrok. Baldwin was droevig gestemd. De dood van Jan Yoens

had hem geweldig geschokt. Hij voelde ook zoo'n deernis met Klara, en had haar gaarne bij zich gewild, al keurde hij 't goed, dat ze in trouwe aan de nagedachtenis van haar man bij de Witte Kaproenen te Gent wilde blijven. Maar wat den grijzen Ketelaar vooral drukte, was de twijfel, of Vlaanderen wel ooit vrij worden zou. Hij wist hoe de graaf te Brugge Iepersche wevers had gedood. Na de tuchtiging van Ieper, onderwierp Kortrijk zich. Te Brugge speelden de Leliaarts weer meester, terwijl de wevers machteloos waren.

De toekomst scheen zoo somber, en daarover mijmerend, stapte Baldwin voort. Hij en zijn mannen vestigden zich dus weer in het bosch van Maldegem.

Eenige dagen gingen voorbij zonder dat er iets bijzonders gebeurde.

Alleen kloeg Baldwin over een ongesteldheid. Hij gevoelde zich koortsig en hoestte. En hij drukte den wensch uit Klara te zien.... 't Was of hij vreesde, dat het niet lang meer zou duren.

Armand was dadelijk bereid naar Gent te gaan, om Baldwins pleegdochter te halen. Belleke en moeder Lijsbeth reisden mee tot Bellem, waar ze een zuster van de oude vrouw wilden bezoeken.

Op den dag van hun vertrek hoedde Benno, een knaapje van een Ketelaar, eenige schapen. Het kind zat rustig in het gras, toen een ridder verscheen. Het was de heer van Maldegem, die lang in den vreemde vertoefd had. doch nu weer op zijn slot woonde. Hij wilde naar Brugge rijden, omdat de graaf er den adel opriep tot nadere bespreking van maatregelen tegen Gent.

De ridder zag het knaapje, dat een hoorn aan een band over den rug droeg.

— Jongen, laat mij dien hoorn eens zien, zei de heer, van zijn paard springend. Me dunkt, het is een hoorn als die, welken mijn jachtopzichters hebben. Inderdaad ! Hoe komt gij er aan ?

— Gekregen van mijn vader.

— En wie is uw vader ?

— Dat mag ik niet zeggen.

— O, zeker een dier booze kerels, die verscholen moeten leven, omdat hij tegen de heeren opstond... En hij zal dien hoorn gestolen hebben, maar gij zult me dien terug geven.

Het knaapje blies op den hoorn, want vader had gezegd, dat het dit moest doen, als het in gevaar verkeerde.

— Waarom blaast ge ? vroeg de heer van Maldegem. Maar plots kwamen er mannen uit het bosch geloopt, die den ridder omringden.

— Wie zijt gij ? vroeg de edelman. Dit is mijn gebied !

— En wat wilt gij aan dit jonkske doen ? vroeg een der Ketelaars.

— Mijn hoorn afnemen, antwoordde het kind zelf.

— Gij gaat met ons mee ! hernam de Ketelaar tot den ridder.

En of deze protesteerde of dreigde, het hielp hem tot niets. Hij verscheen

voor Baldwin. De hoofdman wilde echter geen geweld plegen. De ridder was lang afwezig geweest en had nooit iets tegen de bannelingen ondernomen.

— Heer, sprak de grijsaard, wij zijn hier omdat we ons niet willen krommen in knechtschap of slavernij. We bestrijden den adel maar we zijn geen onrechtvaardigen. Als gij zweren wilt, ons niet te zullen verraden, laat ik u vrij gaan. Beloof op uw eer, dat gij noch zeggen, noch met een pen schrijven zult, dat wij ons in dit woud bevinden.

— En als ik weiger!

— Dan moeten wij u gevangen houden... en zelfs dooden.

— Maar dit is mijn gebied.

— Wij strijden tegen den graaf en den adel... het zij u genoeg.

De ridder sprak niet langer tegen en legde den vereischten eed af. Toen mocht hij vertrekken. Snel reed hij naar Brugge.

— Die honden ! siste hij. Mij aldus behandelen... mij de wet stellen ! En ik zou die rooversbende op mijn gebied dulden, een troep oproerlingen 't Ware een onvergeeflijke zwakheid en een bewijs van slechten wil tegen den graaf. Ha, ze zullen het daar bekoopen mij zoo gehoord te hebben, die dorpers, die lijfeigenen !

Zoo peinzend en ziedend van wraak bereikte de heer van Maldegem het slot te Male, waar reeds andere edelen verzameld waren, die hem minzaam begroetten.

De ridder had echter geen tijd, om te luisteren naar wat men hem wilde meedeelen over de plannen van den graaf. Eerst moest de hoon, hem aangedaan, uitgewischt worden.

Hij zou zijn eed houden, tenminste naar den letter. Maar hij had al een ander middel verzonnen, om zijn doel te bereiken. Hij wenkte de heeren naar een plaats, waar de grond zandig was. En daar schreef hij met den voet, dat het bosch van Maldegem van roovers wemelde.

— Maar waarom brengt gij ons dat op zulke zonderlinge wijze te kennen ? vroeg men.

— Ik heb, door den nood gedwongen, gezworen het u niet met mijn taal te vertellen, noch het met een pen te beschrijven.

— Laat ons die roovers gevangen nemen en dooden ! riep een der edelen. Het zullen Ketelaars zijn !

Het voorstel vond veel bijval.

— Ja, laat ons ridder Benekamp wreken, die door deze woestelingen vermoord werd ! zei een baron.

De graaf kwam bij de edelen en hoorde, wat er gaande was. Hij stelde de vergadering uit, om gelegenheid te geven den tocht te doen. Zelf zou hij op Male blijven.

Hij wenkte een der edelen en vroeg op gedempten toon :

— Nog geen nieuws over den heer van Looove ?

— Neen, heer. Maar ik verwacht heden avond mijn bespieders.

De schare vertrok... edelen en wapenknechten, een vrij sterke macht.
Ze volgden de heirbaan en reden in snellen draf.

De heer van Maldegem had de leiding en wees, toen hij in de verte den toren van zijn slot ontwaarde, een binnenweg naar het woud. Snel nam men maatregelen, om het bosch te omsingelen en de Ketelaars als in een val op te sluiten.

En dan trok men omzichtig het bosch in. Eenige schildwachten werden verrast en overmand. 't Duurde niet lang, of de hutjes der bannelingen werden door wapenknechten van edelen omringd. Ketelaars die buiten werkten, wilden weerstand bieden. Ze hadden echter hun wapens niet; sommigen vielen toch als razenden den vijand aan. Een sloeg met een knuppel drie wapenknechten dood, maar viel toen zelf, door zwaarden doorboord.

Anderen werden als het ware afgemaakt, zonder dat ze een poging tot verdediging konden doen. Een groep raakte gevangen, met vrouwen en kinderen, die luid jammerden en weenden.

Baldwin trad uit zijn hut. Hij was kalm en riep :

— Heeren, hier is de hoofdman der Ketelaars. Laat mij een woord spreken !

Allen keken hem nieuwsgierig aan...

— Ja, dat is de overste van de roovers ! hoorde de heer van Maldegem.

— Roovers ? hernam Baldwin. Neen ! De graaf en zijn ambtenaren berooven het volk, berooven het van geld en van vrijheid ! Gij heeren berooft uw onderdanen van de vruchten van hun werk en van hun rechten. Wij leefden in het woud, omdat wij ons niet krommen wilden onder uw juk ! Ons leven was eerlijk en oprecht en boosaards werden bij ons niet geduld.

Baldwin blikte den heer van Maldegem aan en vervolgde :

— Gij hebt ons overwonnen zonder strijd, dank aan den meened van een die zich ridder noemt en zich veel hooger acht dan het volk !

— Ge liegt ! schreeuwde de heer van Maldegem. Ik heb met den voet in 't zand geschreven, dat gij, roovers, mijn bosch verpest...

— Ge zijt listig ! Nu, 't zij zoo... ge zijt nu meester over ons lichaam.... maar niet over onzen geest. Ik vertrouw, dat gij vrouwen en kinderen zult sparen. Zij zijn weerloos. Ik bied mij zelf aan voor mijn mannen, die mij gehoorzaamden. Neem mijn leven, spaar het hunne !

Maar eenig Ketelaars riepen toen :

— Neen, Baldwin, vraag geen genade voor ons, uw lot zal het onze zijn !

— Hoort ge dat, heeren ? vroeg de grijsaard. Dat is de taal der Ketelaars. Zoo spreken geen lafaards en karakterloozen. Dat is fierheid, die gij bij ons niet wilt erkennen.

— Die dorper spreekt veel te veel ! riep een der edelen. Ter dood !

— Ter dood ! herhaalden de anderen.

En priester trad nu uit het geboomte en ging naast Baldwin staan.

— Heeren, zei hij, gij zult geen moord doen ! Vlaanderen werd door

God zwaar gekastijd. Eerst door de zwarte pest, dan door den strengen winter en nu onlangs weer door storm en overstroming. In het Noorden gingen polders met dorpen en hoeven verloren ! En dan de kostbare menschenlevens. Laat het nu vrede zijn !

— Het kan geen vrede zijn, zoolang die opstandelingen het gezag misskennen ! riep de heer van Maldegem.

— Er is schuld bij alle menschen, hernam de geestelijke. Gods oordeel kwam over rijken en armen en ieder moet boetvaardigheid doen !

— Houd uw vermaningen voor die lijfeigenen en muiters ! snauwde een edelman.

— Ja, dat duurt te lang ! sprak de heer van Maldegem. Hier is het mijn gebied, en, heeren, gij zult mij wel toelaten de straf te bepalen ?...

— Ja, ja ! klonk het.

— Vrouwen en kinderen laat ik vrij. Ik zal barmhartig zijn, zooals die priester vraagt. Wapenknechten, bindt de mannen !

Dit geschiedde, ofschoon er nog vijf waren, die tegenweer boden en in den strijd het leven verloren. Maar ook weer drie soldeniers lagen levenloos neer.

Eenige vrouwen smeekten om genade voor de mannen, kinderen weenden, omdat ze hun vader daar gekneveld zagen.

— Leidt de gevangenen naar mijn slot ! beval de heer van Maldegem. Daar zal ik recht spreken.

— Recht ! spotte Baldwin. Gij recht spreken ! Yoens viel door sluipmoord en wij door verraad ! Maar ik vrees den dood niet ! Roei de Ketelaars uit... wij zijn de laatsten van onze bende... Morgen wordt het aantal opstandelingen dan toch weer grooter, want elk onrecht jaagt nieuwe strijders op !

De heeren antwoordden op die taal met gejuuw en gelach. Wapenknechten hielden de vrouwen en kinderen op een afstand.

Maar het geschrei konden ze toch niet verdooven. De priester bemoeide de gevangenen; hij was niet gebonden en men verhinderde hem niet tot de aangehouden te spreken.

Zoo bereikte men het Maldegemsch kasteel. De ridder bleef echter voor de brug staan....

— Leid de gevangenen daar in dien kelder, zei hij. Dat is een vroegere gevangenis; aan de muren zijn ringen, en ge kunt er de oproermakers aan vast binden.

— Maar veroordeel ze liever dadelijk ter dood ! riep een der edelen.

— Ja, maak er kort spel mee ! schreeuwde een ander. De boomen kunnen als galgen dienen.

Dorpelingen kwamen nieuwsgierig nader.

— Komt maar dicht bij, zei hun heer. Hier staan nu de Ketelaars, die het

gewaagd hebben oproer te plegen en mij te hoonen... Bekijkt ze goed... En nu gaan ze den kelder in.

De baljuw was daar ook en, toen de arme gevangenen aan de muren geketend waren, sprak de heer van Maldegem met luide stem :

— En hoort nu het vonnis, dat ik vel. Baljuw, geef aan elken gevangene een kruik water en een broodje...

Onder het volk, dat den Ketelaars genegen was, ontstond hoop, dat deze hun leven toch zouden mogen behouden.

Maar de heer van Maldegem was nog niet klaar en vervolgde :

— Metst dan den ingang toe ! En 't zal uit zijn met de Ketelaars.

Een oogenblik hing een benauwende stilte. Zelfs edelen ontstelden blijkbaar van dit duivelsch vonnis. En in de menigte scheen men het nog niet recht te begrijpen, maar dan fluisterde men : « Zij worden levend begraven... Ze zullen van honger en dorst omkomen, als hun kruik ledig en de broodjes opgegeten zijn ».

Toen klonk een kreet van afkeer en vrouwen verhieven de handen en smeekten om genade.

— Welhoe, zijn er dan onder mijn dorpelingen lieden die de Ketelaars, de roovers steunen en hun goed gezind zijn ? vroeg de heer van Maldegem. Dat zij naar voren treden en zij mogen de schelmen daar beneden gezelschap houden.

Niemand durfde nog voor de rampzaligen pleiten. Dienaren uit het kasteel brachten eenige kruiken water en stukken brood. Ze traden daarmee in den kelder. De ridder en de andere edelen volgden hen. Ze wilden de veroordeelden nog eens zien.

De Ketelaars zaten ten gronde, geketend aan de ringen in den muur. Ze kloegen of jammerden niet. Niemand vroeg genade. De priester was bij hen. Hij toch trad vooruit en sprak :

— Heer van Maldegem, wij hebben uw vonnis gehoord, maar gij kunt het niet meenen !

— Niet meenen ?

— Neen ! Het zou Gode een gruwel zijn ! O, het ware een moord... een gruwzame marteling ! Gij zijt Christen en bij de Passie onzes Heeren, bezweer ik u, die misdaad niet te plegen.

— Wilt gij bij uw vrienden blijven misschien ? hoonde de ridder.

— Zoo gij in uw plan volhardt, ja, dan wil ik met hen dien vreeselijken dood sterven, wetende, dat wij allen als martelaren ten Paradijze gaan.

Woedend liet de heer van Maldegem nu den geestelijke uit den kelder sleuren.

De Ketelaars zwegen. Strak stond hun gelaat...

— Hebt ge nog iets te zeggen ? vroeg de heer van Maldegem aan Baldwin.

— Wat zou ik verder spreken tot een duivel ? Ge ziet, dat wij den dood

niet vreezen ! Gij zoudt ons gaarne om genade hooren kermen... O, neen, heer, wij misdeden niets, wij kampten alleen voor ons recht en genade vragen we dus niet. Gij overwint ons lichaam, maar niet de ziel... We zijn bereid voor God te verschijnen, maar in het uur van uw dood zult gij aan ons denken en aan uw gruwelijken moord...

— Komt, laat ons gaan, heeren ! zei de ridder.

— Zoudt gij hen niet liever ter galge verwijzen ? vroeg nu toch een der edelen.

— Mijn vonnis is uitgesproken en ik neem mijn woord niet terug ! Laat ons geen zwakheid toonen.

En het gezelschap verliet den kelder. Boven stonden mannen klaar met steenen.

— Heer van Maldegem, nog kunt ge u bezinnen ! riep de priester. Ik bezweer u, bij God en Onze Lieve Vrouwe, bega toch die misdaad niet.

Het verzamelde volk hoopte nog, maar luid en hatelijk klonk het bevel :

— Metst den kelder dicht ! Wapenknechten, drijft dat volk heen.

Doch uit den kelder klonk nog luid en krachtig : « Leve Vlaanderen ! »

Kleiner werd de deuropening.... Nog drong een lichtstraal naar binnen. De arbeiders werkten traag en soms keken ze zijdelings naar de heeren... Zij ook hoopten, dat er tegenbevel zou komen,

De heer van Maldegem riep echter nijdig : « Is het nog niet gedaan ? »

En even later was de kelder, het groote graf der Ketelaars gesloten.

Plots snelde weer de priester nader en, op den kelder staande, las hij het « De Profundis ».

« Uit de diepten roep ik, Heere ».

De ridder stoorde hem eerst niet. Maar eindelijk liet hij den priester naar zijn slot brengen en in een kamer opsluiten.

Aan de edelen werden kannen wijn opgediend. Dan reden allen naar Brugge terug. Wapenknechten van 't Maldegemsch kasteel moesten den gruwzamen kelder bewaken.

.....

't Nieuws van deze misdaad verspreidde zich snel. Den volgenden dag vernam Armand het, toen hij met Klara in den namiddag te Bellem aankwam.

Gevluchte vrouwen en meisjes uit het Maldegemsch woud vertelden het hem.

Armand schrok geweldig. Zijn reis had hem gered. Klara barstte in tranen uit en jammerde over haar pleegvader... Ze wilde dadelijk naar Maldegem. En Armand dacht er over, om helpers aan te werven, en de Ketelaars nog te bevrijden.

Maar een nieuw bericht werd bekend. De graaf had op de vergadering te Male besloten, om Gent in te sluiten. 't Zou geen belegering zijn voor de muren, maar de stad moest afgezonderd worden. En men zou alle schepen

en wagens met levensmiddelen voor Gent ophouden en aldus de weerspannigen uithongeren en tot overgave dwingen.

Armand begreep, dat hij niets vermocht. De menschen buiten waren met schrik geslagen. Ze wisten, hoe de Iepersche wevers te Brugge onthoofd waren geworden en men elken verdachte zelfs meedoogenloos terecht stelde.

Klara wilde toch naar Maldegem. Zij zou aan den kelder bidden, haar pleegvader toeroepen, ze wilde daar sterven. Maar Armand dwong haar terug te keeren naar Gent. Ook Belleke nam hij mee en haar moeder. Lijsbeth kloeg en bromde. Waarom bleef men niet te Bellem, waar jonkvrouw Magda immers ieder vrij liet en de armen hielp? De oude moest echter toegeven.

— Met mijn Ketelaars kan ik niet strijden tegen den valschen heer van Maldegem, zei hij. Ik zal dan toch aan de zijde der Gentenaars staan.

En zoo vertrokken ze.

TERUG NAAR GENT.

Biervliet had zich reeds wat van de ramp hersteld. Men bouwde de door 't water vernelde huizen weer op, plaveide de straten en ook in de omgeving werd het land door het stoppen en het versterken der dijken tegen nieuwe vlooden beveiligd.

De visschers voeren weer uit, met anderen uit vergane dorpen. En men zag weer honderden haringjagers in de haven, en in menige straat en steeg hoorde men 't geklop der kuipers; gestrengde stadsambtenaren gingen rond om de vaten te merken, handelaars kwamen 't zeebanket opkopen, en de haring bracht welvaart in de stad.

Maar Willem Heinsz, de veerman, genoot nu geen welvaart. Hij lag krank in de nauwe bedstede van 't arm huizeke, waarvan 't huurgeld hem nog te zwaar viel.... En Maryke was droevig en ongerust om haar echtgenoot, in stilte weende ze dikwijls.

Zeker, uit de steden van Vlaanderen was hulpe gekomen, maar op vele plaatsen was de nood zoo groot en Willem Heinsz en Maryke konden niet gaan bedelen. De vrouw zocht werk, doch de verdiensten waren gering en haar man kon niet herstellen zonder verkloekend voedsel. Verkloekend voedsel, als men nauwelijks een korst brood koopen kan!

Zekeren namiddag, toen Maryke zich gereed maakte om uit te gaan, hopende iets te kunnen verdienen, werd er op de deur gekopt. Een visschersgezel stak zijn hoofd binnen en zei:

— Vrouw, hier zijn twee bezoekers, die bij u moeten wezen.

— Bij mij? vroeg Maryke verbaasd.

— Ja, zeker, bij Willem Heinsz, vroeger veerman der Honte. Uw man heet toch alzo? klonk het.

— Ja.

— Mogen wij binnentreden ? vroeg een reeds bejaarde, eerwaardige dame, die vergezeld was van een jonge vrouw. Willem Heinsz, hernam de oudere.

— Mijn man, daar in de bedstede, heet Willem Heinsz, stamelde Maryke. O, zie niet rond, voegde ze er bij. We hebben alles verloren.

De oude dame scheen diep ontroerd. Ze ging bij den kranke en nam diens vermagerde, en toch eeltige hand in de hare, en zei :

— Gij hebt een jongen man, een vluchteling, naar Zeeland gebracht ?

— Den avond van den storm, sprak Willem.

— Hij was mijn zoon en gij hebt zijn leven gered, sprak de vrouwe... Ik ben zijn moeder... Ja, gij hebt mijn eenig kind 't leven gered... en wij, zijn moeder en een vriendin, komen u daarvoor danken en loonen. O, hij heeft ons alles laten weten.... Hij kan niet leven onder 't harde juk van den graaf... Men zei ons, dat uw huis vernield was in den storm, en dat gij in gevaar hebt verkeerd, dat de achtervolgers van mijn zoon u reeds gevangen hadden genomen...

Het echtpaar luisterde verrast toe. Er was maar één stoel in het vertrek en Maryke bood dien de oude dame aan en zei meer verontschuldigend tot de jongere :

— Wij hebben ons huisraad verloren, jonkvrouwe...

— Arme lieden, wat hebt ge veel geleden ! zei de dame met innig medelijden. Wij zijn u veel schuldig ! Het leven ware ons zonder uw hulp zoo duister geweest...

En neen, 't was geen aalmoes, 't was eerlijk verdiend loon, dat Willem Heinsz nu aannam uit de handen dezer dankbare vrouwen, want hij had 't leven van een zoon, van een dierbaar wezen gered, En Willem Heinsz genas door verkloekende middelen, en kocht een haringschuit, en als visscher verdiende hij ruim zijn brood.

Eens lag Heinsz met zijn schuit te Reimerswaal. Die stad lag in Zeeland, maar bestaat niet meer.

Zekeren liefelijken Zomeravond voeren wij over de Ooster-Schelde, die zich heerlijke kleurde met 't goud der dalende zon. We waren Tholen voorbij, Thoolne-tol, waar eens de hertogen van Brabant de tol der voorbijvarende schippers lieten innen. Droomend staarden we over den vloed, toen een scheepsmaat zegde :

— En daar ligt nu 't groote kerkhof... 't verdrongen Reimerswaal.

We zagen een uitgestrekte zandplaat, die straks weer door den opkomenden vloed zou overdekt worden. Het woord van den eenvoudigen matroos ontroerde ons diep. We kenden de geschiedenis der Schelde en wisten, dat zich eertijds op die nu ledige zandplaat een schoone stad verhief, welvaarend door handel en nijverheid, bewoond door een vlijtige en vrijheidsminnende bevolking. Ze werd vernield door storm en overstroming.

('t Wordt vervolgd).

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

